

Soorten recht

Korte toelichting

Wat gebeurt er met een klacht die te maken heeft met iemands werk? Bijvoorbeeld over een dokter die een relatie aangaat met een patiënt? Of over een leidinggevende die *dickpicks* stuurt naar een werknemer? Of over een voetballer die dronken een aanrijding veroorzaakt? Niet elke klacht wordt in Nederland opgelost met het strafrecht. Er bestaan ook andere vormen van recht, waarbij je geen aangifte hoeft te doen bij de politie. In deze werkvorm maken de leerlingen kennis met verschillende rechtsvormen. Ze krijgen enkele voorbeelden en bedenken om welk soort recht het gaat.

Leerdoelen

- Leerlingen maken kennis met verschillende soorten regels.
- Leerlingen maken kennis met verschillende voorbeelden van grensoverschrijdend gedrag.
- Leerlingen kunnen voorbeelden van grensoverschrijdend gedrag koppelen aan soorten regels.

Benodigheden

Geprint werkblad: soorten regels

Duur

20 minuten

Bronnen

- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kwaliteit-van-de-zorg/vraag-en-antwoord/in-welke-gevallen-kan-ik-een-klacht-indienen-bij-een-tuchtcollege-voor-de-gezondheidszorg>
- [https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/arbeidsovereenkomst-en-cao/vraag-en-](https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/arbeidsovereenkomst-en-cao/vraag-en-antwoord/waaraan-moet-mijn-werkgever-zich-houden-bij-een-arbeidsovereenkomst)

[antwoord/waaraan-moet-mijn-werkgever-zich-houden-bij-een-arbeidsovereenkomst](https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/arbeidsovereenkomst-en-cao/vraag-en-antwoord/waaraan-moet-mijn-werkgever-zich-houden-bij-een-arbeidsovereenkomst)

- Zie ook het blad 'Bronnen' met links naar artikelen over de casussen.

Wat doe jij en wat doen de leerlingen?

1. Leg leerlingen uit dat er behalve de regels uit het strafrecht nog meer regels zijn waar je je aan moet houden, bijvoorbeeld als werknemer of werkgever, of als scholier.
2. Vraag de leerlingen: wat zijn de gedragsregels op school? En heb je ook een gedragscode voor je bijbaantje? Laat de leerlingen zelf een antwoord bedenken en opschrijven en daarna delen met de degene naast hen.
3. Bespreek de antwoorden klassikaal. Zijn de regels van het ene bijbaantjes strenger dan die het andere bijbaantje? Gelden ze specifiek voor dat soort werk? Waarom is dat zo?
4. Deel de leerlingen in groepjes van 2 of 3 leerlingen. Deel het infoblad 'Soorten regels' uit en behandel de vier verschillende soorten regels.
5. Deel het werkblad aan het groepje uit en leg uit wat de bedoeling is. Het groepje kijkt per voorbeeld bij welke regel het past. Meerdere goede antwoorden zijn mogelijk. Ze krijgen hiervoor vijf minuten.
6. Leerlingen vullen het werkblad in.
7. Bespreek de antwoorden met de klas.

Let op! De voorbeelden zijn gebaseerd op echte casussen, maar net iets veranderd. Het gaat niet om de schuldvraag, maar om de vraag onder welk recht het valt. Laat je niet verleiden om er inhoudelijke uitspraken over te doen. Sommige van deze echte zaken zijn gecompliceerd en/of hebben nog geen uitspraak gehad.

Infoblad: Soorten recht

Er zijn in Nederland verschillende regels waar werknemers zich aan moeten houden.

A: Gedragscode

Bijna alle werkgevers hebben een gedragscode voor hun personeel. Het personeel moet deze regels kennen en vaak ondertekenen. Bijvoorbeeld met regels over voorbeeldgedrag, rijgedrag, of gebruik van alcohol of drugs. Als een werknemer zich niet aan deze regels houdt, dan kan de werknemer een waarschuwing krijgen, geschorst worden of ontslagen worden. Als de werknemer het niet eens is met de straf, dan kan hij of zij naar de arbeidsrechter stappen.

Hoe dien je een klacht in?

Je kunt naar je leidinggevende of je werkgever stappen als je vindt dat een collega zich niet aan de gedragscode houdt. Als het tijdens een vergadering gebeurt, dan kun je je richten tot de voorzitter. Als je een leerling bent en je vindt dat een docent zich niet aan de gedragscode houdt, dan kun je naar je mentor, of de rector en ten slotte naar de klachtencommissie stappen.

B: Arbeidsrecht

Het arbeidsrecht staat in het burgerlijk wetboek. Je kunt bijvoorbeeld als werknemer met een vast contract alleen ontslagen worden als daar een goede reden voor is. En zelfs als je geen vast contract hebt, moet je werkgever zich aan bepaalde regels houden. Een voorbeeld van zo'n regel is dat mannen en vrouwen gelijk behandeld moeten worden, en dat seksuele intimidatie verboden is. Als werknemer kun je naar de arbeidsrechter stappen wanneer je werkgever zich niet aan zulke regels houdt.

Hoe dien je een klacht in?

Als je een klacht hebt over een andere werknemer, dan ga je eerst naar je leidinggevende of je werkgever en dien je daar een officiële klacht in. Je kunt ook naar een vertrouwenspersoon gaan. Als dat niet helpt, dan kun je naar een klachtencommissie of naar de Commissie Gelijke behandeling gaan.

C: Tuchtrecht

Tuchtrecht is een bijzondere vorm van rechtspraak voor sommige beroepen, zoals in de zorg, in het professionele voetbal en bij advocaten en notarissen. Er is hierbij een tuchtcollege dat beoordeelt of iemand zich aan de regels van zijn of haar beroep heeft gehouden. Het tuchtcollege bestaat meestal uit ervaren mensen die hetzelfde soort werk doen en uit juristen. Het tuchtcollege kan iemand tijdelijk schorsen, of verbieden om zijn of haar beroep uit te oefenen.

Hoe dien je een klacht in?

Je kunt schriftelijk een klacht indienen bij het tuchtcollege als je vindt dat iemand zich niet aan de beroepsregels heeft gehouden. Een tuchtcollege kijkt of de klacht in behandeling wordt genomen en bepaalt de straf.

D: Strafrecht

Je kunt als werknemer ook aangifte doen van een strafbaar feit bij de politie. Dat heeft alleen zin als in het Wetboek van Strafrecht staat dat wat er gebeurd is, verboden is. De officier van justitie leidt het opsporingsonderzoek en beslist of de zaak voor de rechter komt. Een straf kan bijvoorbeeld een geldboete zijn, een gevangenisstraf, of een verplichte behandeling door een psycholoog.

Hoe dien je een klacht in?

Als je een strafbaar feit hebt meegemaakt, kun je aangifte doen bij de politie. De politie maakt dan een proces-verbaal op. De officier van justitie beslist of er een opsporingsonderzoek gedaan wordt.

Werkblad: Soorten recht

Opdracht: Bekijk bij elk voorbeeld waar dit onder zou kunnen vallen. Meerdere antwoorden zijn mogelijk:

- A. Gedragscode
- B. Arbeidsrecht
- C. Tuchtrect
- D. Strafrecht

	Voorbeeld	Soort regel(s)
1	Een voetballer rijdt onder invloed en veroorzaakt een dodelijk ongeluk.	
2	Werknemer ontvangt ongewenst <i>dickpics</i> van haar leidinggevende.	
3	Een arts gaat een relatie aan met een patiënt.	
4	Een minister heeft aandelen in een bedrijf waar haar ministerie subsidie aan geeft.	
5	Een advocaat geeft criminele berichten door voor zijn cliënt, die in de gevangenis zit.	
6	Een voetbaltrainer roept in de media dat een scheidsrechter expres zijn ploeg benadeelt.	
7	Een maaltijdbezorger die in een krantenartikel klaagt over zijn baas wordt ontslagen.	
8	Een notaris steelt miljoenen van cliënten en gaat naar de gevangenis. Zijn collega's worden ervan beschuldigd dat ze hem niet goed hebben gecontroleerd.	
9	Een verpleegkundige deelt vertrouwelijke informatie over patiënten op sociale media.	
10	Een docent en een meerderjarige leerling hebben een relatie.	
11	Een lid van de Tweede Kamer roept op tot burgerlijke ongehoorzaamheid.	
12	Tijdens een talentenjacht krijgt een minderjarige deelnemer seksueel getinte opmerkingen van medewerkers van de show.	

Antwoordblad: Soorten recht

Opdracht: Bekijk bij elk voorbeeld waar dit onder zou kunnen vallen. Meerdere antwoorden zijn mogelijk:

- A. Gedragscode
- B. Arbeidsrecht
- C. Tuchtrect
- D. Strafrecht

Voorbeeld		Soort regel(s)
1	Een voetballer rijdt onder invloed en veroorzaakt een dodelijk ongeluk.	A, D
2	Werknemer ontvangt ongewenst <i>dickpics</i> van haar leidinggevende.	B, D
3	Een arts gaat een relatie aan met een patiënt.	C
4	Een minister heeft aandelen in een bedrijf waar haar ministerie subsidie aan geeft.	A
5	Een advocaat geeft criminele berichten door voor zijn cliënt, die in de gevangenis zit.	C, D
6	Een voetbaltrainer roept in de media dat een scheidsrechter expres zijn ploeg benadeelt.	A
7	Een maaltijdbezorger die in een krantenartikel klaagt over zijn baas wordt ontslagen.	A
8	Een notaris steelt miljoenen van cliënten en gaat naar gevangenis. Zijn collega's worden ervan beschuldigd dat ze hem niet goed hebben gecontroleerd.	C
9	Een verpleegkundige deelt vertrouwelijke informatie over patiënten op sociale media.	B, C
10	Een docent en een meerderjarige leerling hebben een relatie.	A, B
11	Een lid van de Tweede Kamer roept tijdens een vergadering van de Tweede Kamer op tot burgerlijke ongehoorzaamheid.	A
12	Tijdens een talentenjacht krijgt een minderjarige deelnemer seksueel getinte opmerkingen van medewerkers van de show.	A, B

Bronnen

1. Een voetballer rijdt onder invloed en veroorzaakt een dodelijk ongeluk. (A, D)
Deze stelling is gebaseerd op de zaak Rai Vloet:
  - [Had Heracles een andere keuze moeten maken? 'Impact voor familie is enorm' | NOS](#)
2. Werknemer ontvangt ongewenst *dickpics* van haar leidinggevende. (B, D)
Deze stelling is gebaseerd op de zaak Overmars. De zaak Overmars leidde ook tot een tuchtrechtszaak.
  - <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/5286764/ajax-start-tuchtprocedure-overmars-zaak>
3. Een arts gaat een relatie aan met een patiënt. (C)
Gebaseerd op een soortgelijke zaak:
  - <https://www.medischcontact.nl/kennis-carriere/tuchtrecht/tuchtzaak/huisarts-gaat-twee-keer-relatie-met-patient-aan.htm>
4. Een minister heeft aandelen in een bedrijf waar haar ministerie subsidie aan geeft. (A)
Gebaseerd op soortgelijke zaken rondom ministers:
  - <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/richtlijnen/2017/12/01/gedragscode-integriteit-rijk-gir>
  - <https://www.nu.nl/binnenland/6183161/kuipers-had-adviserende-rol-bij-bedrijf-dat-miljoenen-eist-van-ministerie.html>
5. Een advocaat geeft criminele berichten door voor zijn cliënt, die in de gevangenis zit. (C, D)
Gebaseerd op de zaak rond de advocaat van Ridouan T.:
  - <https://www.advocatenblad.nl/2022/02/09/youssef-taghi-op-eigen-verzoek-geschrap/>
6. Een voetbaltrainer roept in de media dat een scheidsrechter expres zijn ploeg benadeelt. (A)
Gebaseerd op soortgelijke zaken:
  - <https://nos.nl/artikel/2366046-schmidt-accepteert-schikkingsvoorstel-en-ontbreekt-op-bank-psv-tegen-emmen>
7. Een maaltijdbezorger die in een krantenartikel klaagt over zijn baas wordt ontslagen. (A)
Gebaseerd op dit artikel in NRC:
  - <https://www.nrc.nl/nieuws/2022/01/29/arbeidsomstandigheden-maaltijdbezorgdienst-thuisbezorgd-stuurt-bezorger-weg-na-kritisch-artikel-a4083668>
8. Een notaris steelt miljoenen van cliënten en gaat naar gevangenis. Zijn collega's worden ervan beschuldigd dat ze hem niet goed hebben gecontroleerd. (C)
Gebaseerd op de zaak Pels Rijken:
  - <https://nos.nl/artikel/2404250-ongekende-fraude-in-zaak-pels-rijcken-notarissen-voor-tuchtrechter>
9. Een verpleegkundige deelt vertrouwelijke informatie over patiënten op sociale media. (B)
  - <https://www.rtlnieuws.nl/economie/life/artikel/5287268/ic-verpleegkundige-ontslagen-na-kritiek-op-coronabeleid>
10. Een docent en een meerderjarige leerling hebben een relatie. (A, B)
  - <https://vthadvocatuur.nl/relatie-docent-en-leerling-altijd-strafbaar/>

ProDemos

- <https://www.nrc.nl/nieuws/2017/11/21/nrc-checkt-relaties-tussen-leerling-en-docent-zijn-strafbaar-14128881-a1581906>

11. Een lid van de Tweede Kamer roept tijdens een vergadering van de Tweede Kamer op tot burgerlijke ongehoorzaamheid. (A)

Dit is gebaseerd op het ontnemen van het woord van Tweede Kamerlid Gideon van Meijeren (FvD):

- <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/kamervoorzitter-ontneemt-fvd-er-van-meijeren-het-woord-na-oproep-tot-wetteloosheid~b2201c59/>

12. Tijdens een talentenjacht krijgt een minderjarige deelnemer seksueel getinte opmerkingen van medewerkers van de show. (A, B)

Dit is gebaseerd op de casus van The Voice en The Voice Kids:

- <https://www.nrc.nl/nieuws/2022/01/20/voor-slachtoffers-the-voice-was-de-drempel-om-wangedrag-te-melden-te-hoog-a4081265>